

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.— cr. pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contien
cam 150 cuvinte 3 fl; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Institutele de creditu.

Ne aducem bine aminte de timpul, cand la anul 1871 si respective 1872, s'a infintiatu celu dantaiu institutu de creditu romanescu, Albin'a din Sibiu. Traiá p'atunci fericitulu intru aducere aminte Visarionu Romanu, fost odinióra redactoru alu Telegrafului Romanu. Elu celu dantaiu a conceputu ide'a de a se infintia cu bani romanesi o banca romanésca. Si ide'a conceputa de dènsulu trupu s'a facut prin ajutorulu ilustrei familii M o c s o n y i de F o e n si prin sprijinulu puternicu, pre carele l'a aflat acèsta salutaria ideia in societatea romanésca. Institutulu Albin'a si-a luat inceputulu la a. 1872 si astadi a devenitu in societatea romanésca o adeverata potere, carea sustiene o multime de familii romanesi, si carea in același timp face multe servitii poporului.

Idei'a conceputa de nemuritoriulu Visarionu Romanu n'a remasu izolata. Romanii din tóte centrele romanesi s'au grupatu in jurulu acestei ideii, si astadi multumita bunului simtiu de asociare alu romanilor, mai ca nu este centru de viétia romanésca, in care se nu se fi infintiat astfelu de institute de creditu.

Si din norocire tóte aceste institute de creditu lucrèza cu sporu si cu bunu succesu, atât pentru actionari cât si pentru poporu.

Are romanulu ocaziune, cá in casulu de lipsa sè se adreseze la ai sei pentru imprumute ieftine, ca sè se ajute in neajunsurile sale si se póta duce o economia mai rationala.

Nu-i vorba pot se fie casuri, cá poporulu si respective plugarii nostri se nu scie intrabuintia in modu rationalu creditulu, ce li s'a acórda. Dar acèsta regretabila imprejurare este numai de natura transitoria, si nu incupe nici cea mai mica indoéla, ca ómenii nostri, fie din patieni'a proprie, fie din patieni'a altor'a, cu timpul de siguru au sè se invetie

cum au se intrabuintieze banii imprumutati pe cameta.

Pentru noi este inse unu faptu doveditu pe deplinu, ca capitalele intrunite in institutele de creditu de care vorbim sunt si vor fi o insemnata putere pentru desvoltarea poporului nostru pe terenulu economicu. Acestu insemnatu pasu facutu pre cale sociala pre terenulu economicu, nu este inse nici pe departe de ajunsu pentru o desvoltare mai estinsa pe acestu terenu.

Trebue deci cá institutele de creditu, biseric'a si societatea romanésca se faca unu altu pasu inainte.

Trebue se ne creám o industria capace a tiené concurentia cu industri'a popóreloru mari di lume.

S'a facut si pre acestu terenu o frumósa si salutaria incercare prin reuniunile esistente pentru ajutorarea meseriasiloru. In considerarea inse, ca astadi asia numit'a industria de mana nu mai póte tiené peptu cu succesu industriei de fabrica, este neapèratu de trebuintia, cá se gandim si se aflám modulu, cum se ne pregatim ómeni cu cunoscintiele, necesarie pentru cá cu posibil'a grabire se putem inactivá cu capitale proprie diferite industriei de fabrica. Chiar pentru acést'a este de neapèratu de trebuintia, cá ómenii angajati in servitiulu instituteloru de creditu romanesi, se cugete asupr'a acestei afaceri, si din profitulu curatu, pe carele s'au indatinatu a-lu impartii spre scopuri de binefacere se creeze stipendii pentru tineri romani apti de a se pregati si a-si insusi cunoscintiele necesarii speciale pentru industri'a de fabrica. Èr apoi cand vom avé astfelu de ómeni se ne intrunim pe cale sociala spre a aduná capitale trebuintiose.

Supunem acéstá ideia apreciarii onoratului publicu si sperám, ca precum pre cale sociala s'a facut multe lucruri bune, pana acum, vom puté face barem cât de putienu si in acést'a directiune.

Serbatórea intimpinarii Domnului nostru Is. Chr.

Legea mosaica prescriá, cà muerile dupa nascerea unui prunc se se considere de necurate prin *siepte*, ér dupa nascerea unei fetitiei prin *patruspre-diece* dile, dupa cari spalându-si vestmintele si scaldându-se deveniau curate, dar' numai pentru casa si conversarea sociala. Drept-ca legea nu face amintire de spalarea vestmintelor si de scaldare, ca despre ceva ce se intielege de sine, dar cà s'a observatu aceste de siguru, se arata nu numai din firea lucrului, dar chiar si din observanti'a traditionala a Judeilor de astadi. Abia dupa *patrudieci* de dile dela nascerea pruncului si dupa optdieci dela nascerea fetitiei veniau la loculu sântu, aducându unu mielu de unu anu pentru ardere de tot, si unu porumbu séu o turturea dreptu sacrificu pentru pecatu. Daca erá mueria seraca, atunci poté aduce si pentru ardere de tot, in locu de mielu, unu porumbu séu o turturea. Dupa aceste o declará preotulu la intrarea templului de *curata*. Primogenitulu, parte barbatésca, cá primitia de nascere, *se aducea la templu spre a fi prezentat Domnului*, si se rescumperá cu cinci sicli de argint. (Unu siclu de argintu face cam 1 fl. 30 cr. v. a.)

Evangelistulu Luc'a ne spune (cap II. vers 22 si urm.) cà spre a implini acestu prescriptu alu legi, a venitu maic'a Domnului patrudieci de dile dupa nascerea ddieescului seu pruncu la Ierusalim, ca se presinte pre acestu primulu si unulu nascutu alu ei lui Ddieu, si se aduca sacrificiulu normatu prin legea Domnului. — Traiá in Ierusalim pe atunci unu omu dreptu si evlavios, cu numele *Simeon*, carele primise dela duchul sântu promisiunea, cà nu va gust'a paharul mortii, pana-ce nu v'a vedé pre unsulu Domnului. Si pe când au intratu parintii cu prunculu Isusu „ca se faca pentru elu dupa datin'a legi“, dreptulu Simeon, carele venise *in spiritu*, adeca condusu de duchulu sânt, la templu, l-a luat in bratiile sale, si a binecaventatu pre Ddieu. Recunoscându apoi in miculu pruncu pe ddieesculu Mesia, pre mântuirea *tuturoru popóreloru*, pre lumin'a cea intru descoperirea neamurilor, si pre marirea poporului Israil, cere dela Stepanulu seu slobodire, eliberare din catusiele vietiei acestei, si primire in cealalta vietia, unde nu este nici durere, nici suspinare, nici alt ceva de acestfelu. — Dara precum seesulu barbatesc, representatu pri evlaviosulu Simeon, astfelu si celu femeescu in persón'a profetesei *An'a*, aduce omagiile sale pruncului ddieesc. Acést'a, veduva in etate de 84 de ani nedespartiendu-se dela templu servind lui Ddieu, diu'a si nóptea, cu postu si rugaciune, inca lauda, pre Domnulu, si vorbea despre pruncu tuturoru celoru ce asteptau mântuirea in Ierusalim.

Biserica crestina a cautat de timpuriu ca se consacre intemplerii mai sus espuse o di corespundietóre, si astfelu a instituitu ea, patrudieci de dile

dela nascerea Mântuitorului, adeca in diu'a a 2. a lunei lui Febr., serbatórea „*intimpinarii Domnului*“ (grec.: *hypapante*, lat.: *occursus, festum praesentationis Chr. in templo*); pentru-cà aducënd parintii Domnului pre prunculu Isusu la biserica, evlaviosulu Simeon *l-a intimpinatu*. Ea se numera la cele 12 serbatori mari domnesci a le bisericei ortodoxe. — La apusu a devenitu ea o serbatóre dedicata prea curatei Feciórei *Mariei*, numinduse: *festum purificationis*, pentrucà Maria cu acésta ocase a adusu pentru sine sacrificulu de curatire, prescisu de lege. Mai póta inca si numirea de: *festum candelarum* séu *luminum*, pentru-cà se serbéza ardiendu in biserica multe lumini, cari se si sântiescu in acést'a di.

Intimpinarea Domnului s'a inceputu a se serb'a de timpuriu la resaritu. Acumu *Metodie*, episcopulu Tirului, † 311. face amintire de ea in cuventarea sa despre Simeon, An'a si maic'a Domnului. *Grigorie*, episcopulu din Nisis, † 394., a compusu o omilie pentru diu'a acést'a, carea s'a pastrat si pana in timpulu nostru. Cu tóte acestea ea nu s'a serbatu decât sporadicu in unele tienuturi, si fara deosebita solemnitate. — Generala si solemnna a devenitu serbatórea acésta abia in seclulu alu 6-lea, pe timpulu imperatului *Iustinian I.* (527—565). Anume, la finea anului 541 a erupt in Constantinapolea, si in partile invecinate, o epidemie cumplita, murindu in fiecare di 5—10,000 de ómeni. La acésta se adaoase si alta calamitate, adeca cutremuru de pamentu, care facú mare stricaciune si omóri multime de ómeni. In aceste impregiurari critice si timpuri de grea urgie a descoperitu Ddieu unui barbata cucernic, cà calamitatile, de care e cuprinsa imperati'a, vor inceta indata-ce se va asiadiá serbarea solemnna a intimpinarii Domnului. Cuventulu descoperitu se primí cu credintia si bucurie, si in anul 542. in diu'a a 2 a lui Febr. se petrecú cu mare solemnitate intimpinarea Domnului. Facéndu-se priveghiare, procesiune comuna, si rugându-se poporulu lui Ddieu, incetarà calamitatile de cari prá bantuita Constantinopolea, si alte orasi a le imperiului bizantiu. Deci in aducerea aminte de indurarea lui Ddieu s'a instituitu serbarea *generalá* a intimpinarii Domnului, carea in biserica resaritena si pana astadi se serbéza cu multa pietate si solemnitate.

Dr. Tr. P.

David Nicóra,

asesoru consistorialu referinte, fostu protopretore, fost deputatu congresualu si sinodulu.

Unulu câte unulu se ducu din barbatii nostri, cari odinióra au lucrat barbatesce la opulu celu mare alu despartirii ierarchice si la reactivarea autonomiei si constitutiunei nóstre bisericesci.

Cu durere anuciãm de asta data, ca onorabilulu nostru confrate si impreuna lucratoriu la vecinica cladire a bisericei Domnului, David Nicóra, asesor alu senatului epitropescu dela consistoriulu nostru din Aradu in urm'a unui morbu greu si indelungatu a incetat din viétia Marti'a trecuta in anulu 58 alu vietii si in anulu 29 alu fericitei sale casatorii.

Pre reposatulu lu-deplange neconsolabil'a s'a so-cia Mari'a, nascuta Sierb, fii sei: Aureliu si Valeriu, sororile: Alecsandr'a si Mari'a si numerosi consangeni si amici. Lu-deplangem noi toti cei ce cu densulu impreuna am servit in administratiunea bisericei si scólei nóstre.

Nascutu din vechi'a familia romanésca a Nicoresciloru din Giul'a, carei'a i-a apartienutu si fericitulu Moise Nicóra, barbatulu, carele elu celu dantaiu a conceputu si lucratu cu zelu si abnegatiune la despartirea ierarchica, — reposatulu invetiase inca din eas'a parintésca a iubi biserica si santele ei asedia-minte.

Cá teneru reposatulu dupa absolvarea studiiloru au intratu in servitiu mai antaiu cá jurasoru comitatensu in Aradu, ér dupa aceea functionà cá notariu còmunalu mai antaiu in Misic'a, ér dupa aceea in Radn'a. La anulu 1861 fu instituitu de vice-notariu la comitatulu Aradului, din care functiune fù apoi numitu protopretore la Agrisiu, unde functionà cá atare pana la anulu 1867, cand prin congregatiunea comitetansa fù alesu de protopretore in cerculu Aletei.

La anulu 1882 fù alesu de catra sinodulu nostru eparchialu aradanu de asesoru referinte alu consistoriului nostru din Aradu, in care calitate functionà pana la sfersitulu vietii sale. Afara de acést'a reposatulu a luat parte activa in afacerile bisericesci si scolare, cá deputatu in sinodulu nostru eparchialu si in congresulu nationalu-bisericescu.

Reposatulu s'a distinsu in tot decursulu vietii sale publice prin o inima buna si prin multa bunavointia. Cá functionariu administrativu-politicu era iubit de poperu, pentru ca i-ascultá bucuros durerile si necazurile lui, si erá gat'a cu ajutoriulu seu in tot loculu; ér cá functionariu bisericescu tienea multu la institutiunile si asediamentele santei nóstre biserici; si facea tot ce-i erá prin potintia pentru inaintarea bisericei si poporului credinciosu.

Remasitiile pamentesci ale defunctului s'au depusu Joi'a trecuta cu solenitatea meritata in cimitierulu orasienescu din Aradu.

Servitiulu funebru a fostu oficiatu de ieromonachii: Augustinu Hamsea si Vasiliu Mangr'a, preotii Gavriulu Bodea si Ilie Dogariu si protodiaconulu Ignatiu Pap, in fiinti'a de facia a Pré Santiei Sale, parintelui episcopu Ioanu Metianu, a corpului functionariloru dela comitatulu Aradu in frunte cu dlu vice-comite Szatmáry Gyula, a primariului orasiului Aradu, dlu Salacz Gyula, a membriloru consistoriului

din Aradu, a corpului profesoralu si alu eleviloru dela seminariulu nostru diecesanu din Aradu si a unui publicu alesu si numerosu, — care venise se dea tributulu din urma alu recunoscintei barbatului, pre care mórtea ni l'a rapitu pré iute dintre noi.

Cantãrile funebrale le executã cu tóta precisiunea corulu eleviloru dela seminariulu diecesanu din Aradu sub conducerea dlui profesoru Nicolau Chicinu.

La finea servitiului divinu ieromonachulu Augustin Hamsea tienù unu discursu funebru, in carele dete espressione condolentiei bisericei facia de acést'a perdere.

Depunënd si noi o lacrima de durere pre momentulu defunctului, rogãm pre Ddieu, cá sufletulu lui se-lu asieze in locasiurile dreptiloru, ér osemintelorulu lui se le fie tierin'a usióra!

In veci amintirea lui!

Invetiatur'a celoru doi-spre-diece apostoli.

Invetiatur'a Domnului prin cei doi-spre-diece apostoli catra popóre.

(Continuare si fine.)

Cap X. Ér dupa impartasire (dupa saturare,) se multiamiti asiá! „Îti multiamim tie, parinte sânté,¹⁾ pentru numele teu celu sântu, pe carele l'ai implântatu (incorturatu, inlocuitu) in inimile nóstre si pentru cunoscintia si nemurirea, ce ni le-ai facutu nóue cunoscute prin feciorulu (teu Isusu; tie marire in veci. Tu, stapâne atot puternice, ai ziditu tóte pentru numele teu, ai dat spre gustare ómeniloru mâncare si beutura, ca se-ti multiemésca tie, ér nóue ni-ai daruitu mâncare si beutura spirituala si viétia vecinica prin feciorulu teu. Mai nainte de tóte i-ti multiamim tie, cá-ci esti puternicu;²⁾ tie (se cuvine) marirea in veci. Adu-ti aminte, Dómne de biserica t'a, spre a o mântui de tot reul si a o indepliní intru amórea t'a;³⁾ si aduna-o din cele patru vânturi⁴⁾ pre ea, care este sântita intru imperati'a t'a, ce i-ai gatit'o;⁵⁾ ca a t'a este puterea si marirea in veci. Viia charul si tréca lumea acést'a.⁶⁾ Osan'a fiului lui Davidu!⁷⁾ De este cinev'a sânt, se viia, de nu este, facea caintia; Maranatha!⁸⁾ Aminu.“ Profetiloru inse li ingaduiti a rostí multiamite, câte voiescu.

Capul XI. Deci carele vine si ve invatia pre voi tóte acestea, ce s'au spusu mai nainte, primiti-l.

¹⁾ Ioanu XVII, 11.

²⁾ Comp. psalm. LXXXVIII, 9; Luc. I. 49; Rom. IV, 21; XI, 23; II. Cor. IX, 8; Iovu X, 13.

³⁾ Comp. Ioan. XVII, 15; 1. Ioanu IV, 18.

⁴⁾ Comp. Mat. XXIV, 31; Zach. II, 6.

⁵⁾ Bare este sântita (prin sângele lui Isusu Christos, Evr. X, 10. 29; Efes. V. 25—21) spre mostenirea impartiei ce-i este gatita. Comp. Mat. XXV, 34.

⁶⁾ Dupa Tertulianu (Apolog. c. XXXIX) se rugau crestini bisericei africane pentru amânarea sfersitului lumii (Oramus etiam — pro mora finis.)

⁷⁾ Comp. Mat. XXI, 9.

⁸⁾ Dupa patrologulu Bickell însémna formul'a acést'a aramaica nu „Dominus venit“ ci „Domine noster, veni!“ (Domnulu nostru, vino!)

Èr daca invetiatoriulu insu-si s'a abatutu (dela ele) si invatia alta invetiatura intru resturnare (acelor'a) nu-lu ascultati;¹⁾ daca inse (invatia) intru adaugerea dreptatii si a cunoscintiei Domnului, primiti-lu ca pre Domnulu.) Èr cât petru apostoli si profeti, asiá se faceti dupa invetiatura (*δόγμα*) evangeliului.³⁾ Tot apostolul, ce vine la voi, sè se primésca ca Domnul. Dar nu va remané decât o di; si daca este de trebuintia si ceealalta; daca inse remâne trei (dile) este profetu mincinosu.⁴⁾ Ducându-se apostolulu, se nu iá nimicá decât pâne, pâna unde va avé se abata; èr daca va cere argintu, este profetu mincinosu. Si pre tot profetulu, carele vorbesce in spiretu, se nu-lu cercati nici se-lu judecati,⁵⁾ cà-ci tot peccatulu se va ertá, èr peccatulu acest'a nu se va ertá.⁶⁾ Dar nu tot celu ce vorbesce in spiritu, este profetu (adeveratu), ei daca are purtările Domnului.⁷⁾ Deci de pe purtari se va cunósce profetulu celu mincinosu si profetulu (celu adeveratu).⁸⁾ Si tot profetulu, carele in spiritu rënduesce o masa, nu mânanca dintrâns'a, daca nu-i cumvá profetu mincinosu.⁹⁾ Tot profetulu inse, carele invatia adeverulu, daca nu face ceea-ce invatia, este profetu mincinosu.¹⁰⁾ Dar tot profetulu celu probatu, adeveratu, carele face (cevá) cu privire la misteriu lu lumescu alu bisericeii, nu invétia inse, ca se faca si altii, câte le face insu-si, se nu se judece de voi;¹¹⁾ cà-ci cu Dumnedieu are elu judecata; cà-ci ast-feliu au facutu si profetii cei vechi. Èr carele dice in spiritu: „Dà-mi bani seau alta ceva“, se nu-lu ascultati.¹²⁾ Dar daca dice, ca se se deé cu privire la altii, ce-su in lipsa, nime se nu-lu judece.¹³⁾

¹⁾ Comp. II. Ioanu v. 10.

²⁾ Comp. Mat. X. 40; Luc. X. 16; Ioanu XIII, 20.

³⁾ Despre „*δόγμα*“ vedi fapt. apost. XVI, 4; comp. Mat, X, 5—12; VII. 15—23; Luc. IX, 1—6; X, 4—21.

⁴⁾ Profeti mincinosi ad. invetiatori mincinosi, in care intielesu se intrebuintiéza expresiunea acést'a adeseori in t. nou; vedi Mat. VII, 15; XXIV, 11; I. Ioanu IV. 1.

⁵⁾ Comp. Apoc. Iui Ioanu II, 2.

⁶⁾ Comp. Mat. XII, 31; Luc. XII. 10; Marc. III. 28—30. — ⁷⁾ Comp. Mat. VII. 22. 23.

⁸⁾ Comp. Mat. VII, 15. 16;

⁹⁾ Brieniu, esplicând loculu acest'a dice, ca masa, ce o rënduesce profetulu in spiritu, este menita pentru saturarea celoru flamândi si celoru insetati si ca profetul insu-si nu mânanca din acelu ospetiu, pentru ca se nu se para, cumcà ii erá aminte mai multu de sine Altii inse credu, cum cã cuvintele *ὀπίλων τράπεζαν* sunt póte de intielesu despre ajunare si traducu prin urmare loculu „daca opresce profetulu o masa, seau cu alte cuvinte, daca rënduesce ajunare, va pazi hotarirea acést'a mai an-tânu insusi. — ¹⁰⁾ Comp. Mat. XXIII, 3.

¹¹⁾ Comp. fapt. apost. XXV, 9; I. Cor. VI, 1, 6.

¹²⁾ Com. Mat. X, 8; fapt. apost. VIII, 18; Micha III, 2.

¹³⁾ Ce se atinge de continutulu cap. alu XI. comp. Efes. IV, 11: „Si acel'a a datu pre unii apostoli, èr pre altii profeti. èr pre altii evangelisti, èr pre altii pastori si invetiatori.“ Apostolii didachiei corespundu evangelistiloru epistolei catra Efeseni, ei sunt vestitori caletori ai evangeliului; profetii si invetiatorii inse se asiédia si statornicu intr'o comuna.

Cap. XII. Tot celu ce vine inse in numele Domnului, se se primésca, èr dupa aceea cercându-l ilu ve-ti cunósce, cà-ci veti distinge intre drépt'a si stâng'a.¹⁾ Daca este drumetiu celu ce vine, ajutati-i lui, pe cât puteti; èr elu se nu remana la voi decât dóue seau trei dile, dacà-i de trebuintia. Daca inse vre sè se asiedie la voi, de este meseriasiu, se lucreze si se mânânce²⁾; èi daca n'are meseria, provedeti dupa mintea vóstra, cum nu intru nelucrare se traésca cu voi ca crestinu. Dar de nu vrea se faca asiá,³⁾ este negutiatoriu de Christosu.⁴⁾ Feriti-ve de unii cu acesti'a.⁵⁾

Cap. XIII. Tot profetulu adeveratu inse, carele vré se se asiedie la voi, este demnu de hran'a sa. De asemenea unu invetiatoriu adeveratu este demnu si elu, ca lucratoriulu, de hran'a s'a.¹⁾ Deci se luati tóta primitia din produsele linului si ale ariei, din boi si din oi si se o dati profetiloru, cà-ci ei sânt archiereii vostri. Èr dacà n'aveti profeti, dati sermaniloru. Daca faci pane ia primiti'a si o da dupa mandatu.²⁾ Tot asiá, daca deschidi unu vasu de vinu seau de untu de lemnn, iá primitia si o da profetiloru. Èr din bani si din imbracaminte si din tóta averea iá, dupa cum vei socoti, si da dupa mandatu.³⁾

Cap. XIV. In duminec'a Domnului inse adunându-ve, se frângeti pânea si se faceti eucharistia, dupa-ce a-ti marturisitu mai nainte smintele vóstre, pentru-ca se fie curatu sacrificiulu vostru.¹⁾ Èr tot celu ce are cërta cu sotiulu seu, se nu convina cu voi, pâna-ce nu s'a impacatu ei,²⁾ ca se nu se profaneze³⁾ sacrificiulu vostru. Cà-ci acest'a este, despre care s'a disu de catra Domnulu: „In tot loculu si timpulu mi se aduce sacrificiu curatu; ca imperatu mare sântu, si numele meu este minunatu intru popóre.“⁴⁾

Cap. XV. Deci alegeti-ve vóue insive episcopi¹⁾ si diaconi demni de Domnulu, barbati blândi si ne-

¹⁾ Comp. Ion'a IV, 11; II. Cor. VI, 7.

²⁾ Comp. II. Tesal. III, 8—13.

³⁾ Asiá adeca precum mintea vóstra a provediutu de dènsii.

⁴⁾ V. s. d. unulu carele face din Christos unu mijlocu de cástigu negutiatorescu, unu crestinu neadeveratu, carele cauta numai a exploatá numele seu de crestinu.

⁵⁾ Pe când cap. XI. trateaza de invetiatori, apostoli si profeti, in cap. XII. este vorba numai de crestini simpli.

¹⁾ Comp. Mat. X, 10; Luc. X, 17; I. Cor. IX, 13. 14; I. Tim. V, 17. 18.

²⁾ Comp. Numer. XVIII.

³⁾ Com. Mat. XXIII, 23; Luc. XI, 42; XVIII, 12

⁴⁾ „Sacrificiu“ se numesce eucharisti'a si dupa cuvintulu apostolicu: „Avemu altariu, dintru care a mancá n'au voie, cei ce servescu cortului.“ Evrei XIII, 10.

⁵⁾ Comp. Mat. V, 23, 24.

⁶⁾ O expresiune intrebuintiata in test. nou. Vedi Mat. XV, 11—20; Marc. VII, 15—23; fapt. apost. X. 15. 21. 28; Evrei IX, 13.

⁷⁾ Malach. I, 11. 14.

⁸⁾ Presviteri nu se amintescu nicairi, pentru cà didachi'a intrebuintiéza ânca o expresiune comuna pentru

iubitori de argintu si adeverati si probati; cà-ci si ei ve servescu servitiulu profetiloru si invetiatoriloru. Deci nui despretiuiti pre dènsii; cà-ci ei sùnt onoratii vostri (οἱ τιμημένοι ὀμῶν) cu profetii si invetiatorii. Mustrati-ve inse intre olalta nu in mânia, ci in pace, precum aveti in evangeliu²⁾; si la tot celu ce gresiesce contr'a altui'a, nime din partea vòstra se nu graésca nici se-i dee audiu pâna ce nu s'a caitu. Èra rugaciunile vòstre si elemosinele si tóte faptele asiá se le faceti, precum aveti in evangeliulu Domnului nostru.³⁾

Cap. XVI. Veghiati pentru viéti'a vòstra; faciliile vòstre se nu se stinga si copsele vòstre se nu se descinga,¹⁾ ci se fiti gata; cà-ci nu sciti ór'a, in care vine Domnulu nostru.²⁾ Adeseori inse se ve adunati, cautând cele ce se atingu de sufletele vòstre³⁾; cà-ci nu ve va folosi tot timpulu credintiei vòstre, daca nu v'ati facutu deplini in timpulu celu de pe urma. Cà-ci in dilele cele de pe urma vor prisosi profetii cei mincinosi si seducetorii si se vor preface oile in lupi si amórea se va preface in ura; cà-ci, crescènd nelegiuirea se vor urí unii pre altii, se vor preurmari si se vor trada si atunci se va aretá insietoriulu lumii ca fiulu lui Dumnediu si va face semne si minuni, si se va tradá pamentulu in mânilu lui, si va face fapte nelegiuite, cari nn s'au facutu nici odata din vecie.⁴⁾ Atunci va veni faptura omenésca in foculu cercării si se vor sminti multi si se vor perde,⁵⁾ ér cei ce au remasu in credinti'a lor se vor mântui chiar prin celu blastematu.⁶⁾ Si atunci se vor aretá semnele adeverului,⁷⁾ mai ântaiu semnulu deschidieturei in ceriu, apoi semnulu vocii trimbitiei si alu treilea invierea mortiloru,⁸⁾ dar nu a tuturoru,⁹⁾ ci precum s'a disu: Va veni Domnulu si toti sântii cu densulu.¹⁰⁾ Atunci va vedé lumea pre Domnulu venindu de asupr'a noriloru ceriului.¹¹⁾

amêndóue treptele mai inalte [episcopatulu si presviteratulu.]

²⁾ Comp. Mat. V, 22; XVIII, 15—17; 21—35; II. Tim. IV, 2; Sirach X, 6.

³⁾ Comp. Mat. VI. VII; Luc. XI. XII; Colos. III, 17.

¹⁾ Comp. Luc. XII, 35; Efes. VI, 14; I. Petr. I. 13.

²⁾ Comp. Mat. XXIV., 42. 44 si apocol. lui Ioanu III, 3.

³⁾ V. s. d. mântuirea sufletelor vòstre.

⁴⁾ Comp. II. Tim. III, 1; epist. lui Iud'a v. 18; Mat. XXIV. 3—14; 24—31; II. Tesal. II, 1—12.

⁵⁾ Comp. Zachar. XIII, 8.

⁶⁾ Prin Christosu insu-si, pe carele ilu vor blastemá acei'a, ce se vor sminti intrênsulu.

⁷⁾ Comp. Mat. XXIV, 3. 30.

⁸⁾ Comp. I. Tesal. IV, 13—11; I. Cor. XV, 51. 52; Mat. XXIV, 31.

⁹⁾ Cà-ci mai ântaiu vor invia cei repausati in Domnulu intru intimpinarea lui dupa apostolulu Paulu [I. Tesalon. IV, 16.] apoi va fi comuna inviere a tuturoru celorlalti, pentru ca fie-carele se-si ia plat'a dupa faptele sale.

¹⁰⁾ Comp. Zachar. XIV, 5.

¹¹⁾ Comp. Mat. XXIV, 30.

Fondulu religionariu gr. or. alu Bucovinei, substratulu, formareá, desvoltarea. administrarea si starea lui de facia.

(Continuare.)

§. 20.

XVII. Schitulu Crisiceatecu.

Igumenulu Paisie din Crisiceatecu dice inaintea comisiunii, cumca biseric'a este didita de negutiatoriu lu Tóderu Preda Hagiulu,¹⁾ éra proprietatile ei sunt:

1. Loculu de pe imprejurulu manastirii, care este daruit de rediesii din satulu Repujeniti'a. In uriculu din 1 Martie 7276/1768 (Prot. imp. Nr. 191), subscrisu inaintea fostulu mare stolnicu Constantinu Cogalniceanulu de catra daruitorii loculu Mihaiu Talpa capitanu, Constantinu, Talpa Grigore Botezu, Ieremia Botezu, George Talpa postelnicu, Catrin'a Botezu si Ioanu Cozm'a fost capitanu in Iasi, toti rediesi in Repujeniti'a, dic acestia in privinti'a inceputulu manastirii urmatóarele: „Inca traínd parintii nostri, sta pe mosie'a nóstrá Repujeniti'a langa isvoru in dreptulu Zalesciulu pe o stanca o manastióra, numita Crisiceatecu, inchinata s. apostolu si evangelistu Ioanu. Pentru neunirea calugeriloru inse, pe cuventulu episcopulu ea au fost parasita si stricata, si asi loculu unde statuse, remase pustiu. Curend se lati intre ómeni vorb'a, ca pe la diu'a santulu, la isvorulu unde statuse beseric'a, s'ar fi vediend o lumina. Audind de acésta calugerulu Benedictu cuprinsu de dragoste catra Dumnedieu, elu ceru binecuventarea se radice o beserica de lemnu, si capetandu-o, subscrisu inca ca proprietari ai loculu aceluia, i-au dat voia. Urmand dupa aceea la biserica aceast'a multe vindecari de bóle si neputintie grele, se decise negutiatoriu lu Tóderu Preda Hagiulu,²⁾ de a face biseric'a de peatra, la care ne-am in voit si noi. Vediend deci noi, cumca Dumnedieu si-au ales loculu acesta intru laud'a sa si ajutoriu lu crestiniiloru am socotit, se-i dam acestei manastiri din mosiea nóstra Repujeniti'a

¹⁾ Pumnul pag. 128 dice neesactu, cumca schitulu ar fi intemeiat de fratii rediesi Mihaiu si Constantin Talpa. Ei sunt numui daruitorii loculu, pe care sta biseric'a. In locu de Hagiulu, Pumnulu ilu numesce Hadediulu, cetind reu numele dupa cum era scris Hadeziulu. In protocolulu imperatescu, el se dice „servischer Kaufmann“. Dara e mare indoéla de au fost el intr'adeveru de nationalitate serbu, caci la noi in tiara din vechime se afla familia mosinéna de mazili Preda. E fórte probabilu, ca Tóderu Preda Hagiulu omu amblat prin Orientu, dupa cum i arata conumele Hagiulu, carele se da numai celoru ce cercetaseru Ierusalimulu, va fi amblat in negutiatorie in tierile de presté Dunare, in specialu in Serbi'a, si de acolo se va fi numit negutiatorie in tierile de presté Dunare, in specialu in Serbia, si de acolo se va fi numit negutiatoriu serbescu. Cu siguretate inse nu se póte dice neci una, neci alta, de óre ce despre famili'a lui mai de aprópe nu se spune nimic.

²⁾ Asem. Wickenhauser, die deutschen Siedelungen in der Bukowina. Czernowitz 1885. pag. 31—33.

loculu, ce este pe imprejulu ei⁴. — Urméza deci si aretarea hotariului acestei parți, de care intre altele se dice, ca incepe in dreptulu partii de sus a satului Dumbravenii, situat peste Nistru in Poloni'a.³)

³) Satulu acesta esista si astadi, dara cu numele modificat pe rusie Ghiubroviane. Locuitorii inse, carii, dupa cum arata si numele satului, erau colonisti Moldoveni, adi sunt cu totul rutenisati. Tot aceea sórte o avura si cei din Stetiov'a, Serafinetiu, Jabie si alte sate dealungulu marginei Gălitiei despre Bucovin'a. La cei din Serafinetiu dupa cum m'am incredintiat insu-mi, se sustine inca tradiciunea, cumca sunt trecuti in Poloni'a din Moldova inca pe timpul Voevodiloru, din caus'a asupriilor nesuportabile. Portulu mueriloru e inca si adi curatu moldovenescu. Intre ei mai provin inca nume ca: Placinta, Locusta, Aleman s. a. — Despre Stetiov'a istorisau repausatii, protopapa Lucesculu si actuariulu Dljanschi, cumca in tineretiele loru fiind Lucesculu paroch tiner in Vascautiulu de pe Ceremusiu, avend o afacere in Galiti'a, ar fi mas la unu tieranu din Stetiov'a. De cu sara i dise Lucesculu lui Dljanschi romanesc, pentru ca sa nu intielega copii si femeia tieranului, care era in casa, ea se murga se dica servitoriului seu, ca de nu are pe tota noptea fenu la cai, nu cumva se iae dela omulu de casa, ei se mearga in satu si se cumpere. Spre marea loru surprindere, o femeia betrana, carea de betranetie neci nu putea ambla, de pe cuptoriu umita de tot ei intreaba, ca de unde sciu ei moldovenesc, caci ea credea, ca, murindu-i de demult parintii si altii carii graia moldovenesc, ea inca este singurulu omu pe lume, care mai scie grai asi'a. — In Jabie (Zabie, satu in partea muntelui), dupa cum m'au asigurat unu barbatu insemnatu fost la guvernulu tierii, carele luase parte la o comisiune de delimitare intre teritoriulu Bucovinei si al Galitiei, sunt si acum mai multii munti cu numa romanesci, ceea ce dice si D. Kaluzniacki in opulu numitu mai josu. Imprejurarea acésta inse cu atât mai patien surprinde, cu cât prof. de universitate de aici Domnul Kaluzniacki in scrierea cea atât de pretioasa pentru noi: Wanderungen der Rumunen de Dr. Franz Miklosich, Wien, 1879 pag. 25—65, pe temeulu documintelor vechi din archivele Leovului si alu altoru impre'urari constataza la 200 de colonii romanesci dealungulu Galitiei, dara si tinaturi intregi, precum au fost „Terra Bolechoviensis“. Se vede ca de aici se trage si vorb'a Bucovineniloru atât romani cât si rusi despre un romanu, care vorbesce reu romanesc. de-i dic: moldovan din Bolechow (woloch z' Bolechova.)

DI. Kaluzniacki la pag. 50 reasumand espunerile sale, vine la urmatorele conclusiuni:

1. Die Rumunen entwickelten seinerzeit eine ungeheuerere Expansionslust und breiteten sich im Nordosten Europas im Laufe des XII. un XIII. Jahrhunderts, bis in die Gegenden von Starekonstantinów und Ostrog aus;

2. sie haben sich im Laufe des XIII., namentlich aber im Laufe des XIV. XV. und XVI. Jahrhunderts auch in dem heutigen Galizien festgesetzt und hier als Krieger, politische Emigranten und Kaufleute, vorzugsweise aber als Bauern und Hirten eine Reihe von Ansiedelungen ins Leben gerufen, die nach ihnen den Namen der „walachischen“ erhielten;

3. sie haben, weil ihre Ansiedelungen nicht auf einmal entstanden und auch nicht überall ein unter sich zusammenhängendes Territorium bildeten, bald die Sprache der sie umgebenden Ruthenen angenommen, und schmolzen mit diesen letzteren auch sonnst in einer Weise zusammen, dass an den einstigen Aufenthalt der Walachen in Galizien gegenwärtig nur noch die Namen mehrerer Dörfer, Berge, Wälder, Bäche und Flüsse, dann die übrige

2. Jumetate din satulu Zvineacea. In chrisovulu respectivu dat de Grigore Ioanu Calimach Voda in Iasi la 12 Aprilie 7276/1768 (Prot. imp. Nr. 190) se spun urmatorele: Unu mazilu Tinta cu fratele seu venduse unoru nemti luterani, colonisati in Prelipce,⁴) jumetate din satulu Zvineacea. Tóderu Naculu inse si verulu seu Tóderu Volcinschi, fusesera stapeni ai celei alalte jumetati. Ginerii lui Tóderu Naculu, anume Tanase Goianu, Grigore Ciausiulu si George Carpu se ridicara deci pe temeulu dreptului de vecinetate si castigara prin judecata indreptatirea, de a rescumpara acésta jumetate de satu dela colonistii nemti, pentru care le si platira pretiulu cumparaturii si cametele cu mai multu de 1500 de lei. Tóderu Hagiulu, carele didise manastirea, i totu punea la cale, ca se-i venda lui acea jumetate, dara mai eftinu decum o cumperasera ei, de ore ce ar avea de cugetu, se o daruiasca manastirii sale, care este de totu seraca. De'i vor vinde-o ei in scopulu acesta mai eftinu, ca crestini vor ave si ei parte de pomana. Ginerii amintiti ai lui Naculu se si indupleca la acésta si vendu acea jumetate din Zvineacea lui Tóderu Hagiulu cu 1000 de lei, era acesta o daruesce manastirii. Cumpararea si daruirea se intarase deci de catra susu numitulu Domnu.

(Va urmá.)

Dupre „Candel'a.“

gen im obigen Verzeichnisse angeführten Ausdrücke und unter anderen auch die Tracht und einige Sitten der galizische Gebirgsbewohner, respective der Huculen erinnern.

La Roqanii, s'au cum se dic ei acuma, Vlahii cechisati din Moravi'a, afara de mai multe cuvinte romanesci, audite de deputatii nostri in senatulu imperialu dela deputatulu partii aceleia D. Dr. Mikyiska, publicate inainte de cati-va ani in „Aurora romana“, precum si de D. Miklosich in opulu susu citatu pag. 22—25, s'au pestrat si traditiunea, cumca ei sunt veniti despre resaritu din tiara Turcului. Acésta ni-au spus-o la mai multi studenti romani, intre carii D. con. Oreste de Rennei si D. prof. Dr. Ioanu Sbir'a, carii eram pe timpurile nostre in Viena, unu tieranu simplu din tinutulu Meseritsch, carele negu-toria cu producte de ale muntiniloru.

⁴) Colnoisitiu acestia, meseriasi de tota man'a au fost adusi de administratoriulu proprietatiloru contelui Stanislau Poniatowski, anume Rudolfu de Oettykier la Zaleszczyk cu scopu, cu se prefaca loculu acesta, pe atunci satu intr'unu orasiu industriasiu. Fiind ei protestanti din Saxoni'a si mai alesu din giurulu Breslaului, voira se-si dideasca in Zaleszczyk biserică. Episcopulu polonu romano-catolicu dela Camenitia inse, le opri didirea. Din caus'a acésta atât Oettykier cât si Poniatowski insu-si se indreptara (in anulu 1759) catra Domnulu de atunci al Moldovei Ioanu Tóderu Calimach, ca se li incuviintieze nemtiloru, ca se-si faca pe cele 51 de falei cumperate dela boeriulu Manole si unde apucasera acum a-si face si case, o biserică. Incuviintiarea li s'au dat cu multa bunavointia prin unu chrisovu domnescu din anulu 1760. Colonia acésta inse nu avu duratu lunga. Colonistii din mai multe cause se imprasciara, asia ca pe timpul delimitarii prin colonelulu Metigher la anulu 1782 se aflau numai 3, era in 1784 numai 2 familii. Acuma inse nu se afla din colonistii aceia neci unulu. Vedi mai pe larg Wickenhauser, deutsche Siedelungen in der Bukowina I. Bändchen. Czernowitz 1885. pag. 34—48.

D i v e r s e .

* *Aniversarea mortii fericitului intru aducere aminte episcopului I. Popasu.* Avându in vedere, ca la 5 Februarie v. c. se implinesce unu anu dela mórtea fericitului Episcopu alu Caransebesiului, Ioanu Popasu, si tienându séma de meritele neperitóre ce si le-a câstigat, reposatulu Episcopu pe terenulu bisericescu si nationalu: P. S. S. actualulu Episcopu Nicolae Popea a dispusu, ca in tóte bisericile din dieces'a Caransebesiului se se tiena parastasu pentru odihn'a sufletului reposatului seu predecesoru Ioanu Popasu. In comunele orasenesci acestu parastasu se va tiené in diu'a aniversării, adeca Luni in 5 Februarie st. v., ér in comunele rurale in Dumineca urmatóre, 11 Februarie.

* *Daru maiestaticu.* Maiestatea S'a pré gloriosulu nostru Imperatu si Rege apostolicu s'a induratu pré gratiosu a doná pe sém'a comunei nóstre bisericesci din Balintiu cá ajutoriu la zidirea bisericeii sum'a de un'a suta fiorini v. a.

* *Himenu.* D-nulu Gavrilu Papp, notariu cercualu in Sioimosiu i-si serbéza cununi'a astadi in 4/16 Februarie cu d-n'a Mari'a Bötton. Belesiu. — Felicitările nóstre!

* *Dar pe sém'a corului plugariloru din Izvinu.* Ilust'a familie de Mocsonyi condusa de nobilele ei simtieminte pentru prosperarea intereselor nóstre culturale si nationale romane, avú marinimositatea a oferí corului vocalu alu plugariloru din Izvin 25 fl. v. a. in scopulu de a-si poté face o flamura a s'a, fiindu acést'a o dorintia cardinala a membriloru coristi, sub carea dënsii sè se póta cultivá tot mai multu si a se emancipá pe sine din intunereculu nesciintiei, — se le indice calea cea adeverata catra scopulu salutaru si de folosu némului binelui comunu si alu patriei. Tot ilustra familie de Mocsonyi avú anca si acea marinimositate si intentiune nobila, ca a abonatu pe intregulu anu curentu diariulu literalu „Famili'a," care se trimite gratuitu si la adres'a corului din Izvinu.

Deci, subscrisii in numele loru si in numele corului vocalu alu plugariloru din Izvin vinu a esprim'a ilustrei familii de Mocsonyi cea mai profunda multiemita si recunosçintia pentru marinimósele oferte, facia de cari vom si nisui a ne aretá demni si a poté corespunde conform scopului si meritiei loru. — Bunulu Dumnedieu sustiena ilustra familie de Mocsonyi la multi fericiti ani, spre bucuri'a si fericirea poporului romanu. — Izvinu, 19. Ianuaru 1890. Georgiu Piglea, m. p. parochu. Ioan Mateic'a m. p. invetiatoriu.

* *Balulu arangeatu de societatea „Progressulu“ in Aradu* in sear'a de 8 Februaru a. c. in sal'a edificii corporatiunei industriale de aici a fostu o petrecere succésa. Balulu a fostu bine corcetatu, si petrecerea carea a fostu animata si confidentiala a duratu pana deminétia. Succesulu materialu, precum ni se spune inca este indestulitoriu.

* *Prelegerile publice,* anunciate de noi in unulu din numerii din urma ai anului trecut, cari din caus'a morbului, ce a grasatu in orasiulu nostru, au trebuitu se se amane se voru incepe Sambet'a viitóre in 10 22 Februaru a. c. In acést'a di la 6 óre sear'a va prelege asesorulu consistorialu Augustinu Hamsea in sal'a mare a seminarului diecesanu despre „individualitatea nationala si caracterulu specificu alu poporului romanu," ér corulu vocalu si music'a instrumentala a eleviloru seminarului va esegutá mai multe piese. Celelalte prelegeri se voru anuciá successive.

* *Casu de mórte.* La 19 Ianuaru anulu curent a reposatu in Domnulu confratele nostru Vasiliu Mirea, poporeanu fruntasiu si epitropu primariu in comun'a Birchisiu, protopresviteratulu Lipovei. Reposatulu in Domnulu a fost unu omu cu fric'a lui Ddieu, si cu buna rônduéla in afacerile sale casnice; ér cá epitropu bisericescu a ingrijit cu buna credintia banii bisericeii, cari prin ingrijirea lui si sub bun'a conducere a parintelui protopresviteru tractualu Voicu Hamsea au sporitu in modu imbucuratori.

Reposatulu si-a incununatu sfersitul vietii sale prin o fapta din cele mai frumóse crestinesci. Densulu adeca la sfatulu binemeritatului nostru parochu si asesoru consistorialu din Birchisiu D. Marcu, a donatu din averea s'a santei bisericeii din nnumit'a comuna considerabila suma de un'a miia fiorini val. austr. care suma cu câte v'a dile inainte mórte o a si predatu faptime in posesiunea santei bisericeii din numit'a comuna.

Depunënd si noi o lacrima de durere pre mormëntulu fericitulu intru aducere aminte confrate alu nostru Vasiliu Mirea, rogám pre Ddieu cá sufletulu lui se-lu asiedie in locasiurile dreptiloru, ér osaminteloru lui se le fie tierin'a usióra.

In veci amintirea lui!

† *Necrologu.* Confratele nostru Moise Albu, poporeanu fruntasiu din comun'a Benceculu romanu a fost greu incercatu de sórte perdiendu pre uniculu seu fiu cu numele Georgiu, in vârsta abia de 21 de ani. Ddieu se mangaia pre parinti ér pre reposatulu Ddieu se-lu odichnéscá!

* *Medicina contr'a betiei.* In Svedi'a si Norvegi'a beti'a obicinuita se pedepsesce cu inchisóre. Indata ce este inchisu, vinovatulu nu are alta mancare dimineti'a si sér'a decát o pâne si vinu séu rachie. de dupa cum celu arestatu bea vinu seau rachie. Dar pânea nu i se da decát intr'unu blidu plin cu vinu seau rachie, in care a statu muiatá o óra. In prim'a di betivulu mânanca cu placere pânea, a dóua di îi pare mai putinu placuta. Putienu dupa aceea o primesce cu o adeverata repulsiune. In genere in optu s'au diece dile acésta îi produce asiá grétia, incát sunt prisioneri, cari nici intrunu chipu nu voiescu sè manânce acea mancare, care li se da fara mila. Dupa ce se sfirsiesce acést'a cura, betivulu, afara de rare exceptiuni, este cu totulu vindecatu. Multi renuntia cu deseversire la vinu, alu carui mirosu chiar le produce un desgustu nemarginitu. Cât ar fi de bine, se se introduca si la noi astfelu de lege!

„F. d.“

* *Coler'a in Itali'a.* „Kreuz-Zeitung“ aduce o scire din Turinu, in care se spune, cá in Rom'a si Bologna s'au ivitu in dilele trecute câte v'a casuri de colera. Sensationala scire inca nu e pe deplinu adeverita. Diarulu amintitu nu spúne, cá murit'a vre-o persóna séu ba, de colera. Lucrurile inse stau cu multu mai reu in Abisini'a, unde dupa o telegrama din Rom'a, pestilentia bântue in modu inspaiméntatoriu. Sunt dile, in cari moru câte 3,000 de sóldati.

* *Incheierea socotiloru* a institutului de creditu si de economii ca societate pe actiuni „Timisiana“ in Timisióra pe anulu 1889.

Contulu bilantiului.

Active :

Cass'a in numerariu	10396.85
Cambii	229147.25
Imprumutu hipotecariu	69671.75

Mobiliaru	392.59	
dupa amortisare	39.25	353.34
Interese de reescomptu anticipate		248.45
Giro-Conto		103.27
Diverse conturi debitore		69.68
		<u>309990.59</u>

Passive :

Capitalu de fondare	50000.—
Fond de reserva	12976.39
Depuneri spre fructificare	195693.65
Cambii reescomptate	35542.—
Interese anticipate pro 1890	4161.59
Dividende neredicate	193.—
Diverse conturi creditore	112.89
Profitu curatu	11311.07
	<u>309990.59</u>

Contulu veniteloru si a sarciniloru.**Sarcini :**

Interese redicate si capitalisate	8766.89
Salariu	1702.—
Contributie erariala comunala	1387.06
Interese de reescomptu	1555.29
Contributie dupa interese la depuneri spre fructificare	877.57
Chirie si spese de cancelarie	443.70
Tiparituri si registre	130.91
Competintia de timbru	66.84
10% amortisare din mobiliaru	39.25
Inserate	30.22
Porto	3.56
Profitu curatu	11311.07
	<u>26314.36</u>

Venite :

Interese :		
dela cambii escomptate	21009.94	
dela imprumutu hipotecar	5299.47	26309.41
Provisiune		4.95
		<u>26314.36</u>

Timisióra, 31. Decemvre 1889.

Em. Ungurianu,
director.Ioanu Miculescu,
contabilu.Georgiu Traila, Costa Maniu, Ioan Istin, Alexandru Craciunescu,
membrii directiunei.

Subsemnatulu comitetu am esaminatu contulu presentu alu bilantiului precumu si celu a veniteloru si a sarciniloru si confrontandu-le cu registrele principale si ausiliare a societatii tienute in buna regula, le am gasitu in consonantia cu acelea si exacte.

Ioan Suciu, Georgiu Craciunescu, Atanasiu Mercea,
Aureliu Popoviciu.

"Timisian'a" institutu de creditu si de economii ca societate pe actiuni in Timisióra.

1. acorda imprumuturi cambiale,
2. acorda imprumuturi hipotecare,
3. prevede afaceri de incassare,
4. primesce depuneri spre fructificare dupa cari solvesce 5% netto, contributiunea dupa interese o porta institutulu separat.

Bani pentru a depune spre fructificare se potu trimite prin posta la adres'a institutului si libelele de depunere se retrimite iara prin posta.

Directiunea.**Concurse.**

Conform conclusului Venerabilului Consistoriu din 21. Decemvre 1889 Nr. 5589, prin acest'a se escrie concursu pentru postulu de capelanu temporalu, in Banat-Comlosiu, sistemisatu pe langa Prea On. Domnu Iulian Bogdanu, cu terminu de 30 de zile dela prim'a publicare.

Emolumintele sunt : jumetate din intregu beneficiulu parohiei, carea e de clas'a prima.

Dela reflectanti se pretinde ca recursele loru instruite conform legeri organice si a Regulamentului pentru parohii, adeca conform §-lui 15. prevediute cu testimoniu teologicu — avendu calculu laudabilu, testimoniu de cualificatiune pentru parohii de clas'a prima, se le substerna pana la terminulu indicatu Multu On. Domnu protopresviteru Paulu Miulescu in B. Comlosiu, si se se presinte in s. biserica spre a-si areta destertitatea in oratorie — prin vre-o cuventare, precum si in cantare.

Alegandu-lu capelanu va avea se seversiesca tote functiunile in si afara de biserica, pe langa folosirea unei jumetati din intregu beneficiulu acestei parohii, ér jumetate o va folosi parochulu concerninte.

B.-Comlosiu, 3. Ianuariu 1890.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : PAULU MIULESCU, m. p. protopresviteru.

—□—

Conform Ordinatiunei Veneratului Consistoriu de datulu 28 Decemvre 1889. Nr. 1231/255. B. 1889. se escrie concursu pentru deplinirea postului de capelanu temporalu, pe langa preotulu neputinciosu Pavelu Popoviciu, din parochi'a de clas'a a II-a Parhid'a, protopresviteratulu Oradii-mari, cu terminu de alegere pe 25. Fauru (9. Martiu) 1890.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt :

1. Usufructulu pamentului parochialu de 36. jugere catastrale, aretoriu si fenatiu, era 12 jugere pasiune ; — in jumetate computatu representa 280. fl.

2. Competinti'a de biru in bani 20 fl.

3. Venitulu stolariu intregu fara de nici o detragere 100 fl.

4. Cortelu liberu cu trei chilii si apartinetorele, precum si gradin'a de 1/2 jugeru.

Capelanulu alegendu va avea a conduce oficiulu parochialu si a implini tote functiunile preotiesci in acest'a comuna pentru folosirea beneficiului sus espusu, era dupa mortea parochului neputinciosu va deveni in folosirea intregului beneficiu parochialu.

Competentii pentru acestu postu capelanalu, vor avea a produce cualificatiunea prescisa in §-fulu 15. lit. b) din regulamentulu congresualu, avendu recursele bine instruate si adresate comitetului parochialu din Parhid'a, ale susterne subsemnatului protopopu in Oradea-mare pana in 20 Fauru (4. Martie) a. c. era pana la alegere in vre-o duminica seu serbatore, vor avea recurrentii a se presenta in biserica din Parhid'a. spre a-si areta destertitatea in cele bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : TOM'A PACALA, m. p. protopopu.

—□—